

► 28 Noviembre, 2015

Reportatge Exposició. La cara oculta de Bigas Luna 6

REVISTA ► REPORTATGE

La trajectòria de Bigas Luna com a realitzador és una de les més reconegudes de la història del cinema català. Però hi ha una faceta més anònima, la d'artista plàstic, que es posa al descobert en una mostra al museu de Can Framis, a Barcelona. Per **Toni Mata i Riu**

Exposició

LA CARA OCULTA DE BIGAS LUNA

Tres imatges. Un vell desdentat que xucla el pit d'una dona exuberant per treure-li la llet sobrant. Un feix de guions de pel·lícules esgarrapats pel temps i l'ús, que es desgasten sota el pes d'una pedra. Un mural gegant teixit amb rostres anònims talment com mongetes amb taques i línies que desborden expressivitat. L'artista a qui correspon l'autoria d'aquestes creacions no freqüenta les exposicions d'arts plàstiques, i més d'un visitant es pot sorprendre notablement en descobrir la seva obra en un museu d'art contemporani. Però Bigas Luna (Barcelona, 1946-la Riera de Gaià, 2013) és molt més que el rellevant realitzador de pel·lícules com *Tatuaje*, *Bilbao*, *Jamón*, *Jamón*, *La Teta y la Luna*, *Bámbola*, *Yo soy la Juani* i *DiDi Hollywood*. Gràcies a la mostra que es pot veure actualment a Can Framis, una de les seues a Barcelona de la Fundació Vila Casas, es pot conèixer de primera mà la cara oculta de l'imaginari d'un talent que apunta les claus de la seva producció en aquell art que s'il·lumina en l'intimitat.

«Dibuixar sobre els fulls dels guions o els papers amb anotacions és una manera de reciclar que, per a ell, significava desig, continuïtat, transformació... No estronca la vida de les coses i dóna aquesta possibilitat de viure, d'obrir altres possibilitats quan tot sembla haver estat superat per les seves funcions. És l'energia que avança i es transforma en qualsevol material». Les paraules de Glòria Bosch, comissària de l'exposició, posen en relleu l'impuls que sempre va dirigir les inquietuds creatives de Bigas Luna. Un director de cinema que no va deixar mai de pintar. Abans de *Tatuaje* (1976), el seu punt de partida sense marxa enrere en el setè art, es va formar a les escoles Eina i Elisava, on també va exercir la docència, i va treballar amb èxit en els camps del disseny industrial i la publicitat.

L'exposició *Més de Bigas i més de Luna* vol apropar l'espectador al vessant menys conegut del cineasta i donar-li l'oportunitat de connectar la potència visual de les seves pel·lícules amb les sensacions, continguts, que desprèn la seva obra pictòrica. Un exercici per al qual es fa necessari conèixer el lligam de l'artista amb la natura. L'hort és un referent capital, un dels espais, com el mar, de la seva geografia existencial. «He buscat tots aquells punts de complicitat on aferrar-me», explica Bosch sobre la recerca duta a terme per aprofundir en el coneixement de Luna. «El que més em va impressionar va ser trobar les taules a l'hort o en el jardí amb els guions lligats i una pedra al damunt», escriu la coordinadora del projecte, en un catàleg que també ens regala fotografies de lones esteses a l'aire lliure, a l'exterior del seu taller de Salomó (Tarragonès).

No és en va, doncs, que l'exposició és un cant a la senzillesa en el sentit més extens i positiu. Un viatge al cultiu de l'ànima que va procurar no abandonar mai un home sotmès a les exigències, no sempre agradoses, de la indústria cinematogràfica. Els quadres que s'ensenyen a Can Framis i les instal·lacions escultòriques són peces en què la forma primordial ens parla d'un Bigas Luna

JÚLIA PÉREZ/ACN

La peça «Les cares de l'ànima», que s'exposa a Can Framis, es compon d'una sèrie de retrats realitzats per Bigas Luna

JÚLIA PÉREZ/ACN

Guions apilats sota pedres que han estat a l'hort de la Riera de Gaià del cineasta

amatant a retornar sempre a l'essencialitat. Un creador crític i esperançat, que busca solucions a les carències de la vida moderna. «Quan Bigas apagava la càmera i deixava descansar els guions, cultivava un petit hort interior i expiava, amb la contemplació de la natura, els pecats de la mundanitat», podem llegir en un dels textos que parlen de les característiques de l'exposició.

El repertori que formen les obres de Luna és un recorregut eclèctic per diferents tècniques i materials: les diapositives manipulades amb impressió digital de la sèrie *A fior di pelle*, la conjunció de paper (guions) i elements naturals (pedres i os) de *Taula*,

L'EXPOSICIÓ MÉS DE BIGAS I MÉS DE LUNA

► LLOC: **Museu Can Framis**. c. Roc Boronat, 116-126. **Barcelona**. © DIES: fins al 20 de desembre. De dimarts a dissabte, d'11 a 18 h; diumenge, d'11 a 14 h. © ENTRADA: 2 euros. (Per visitar les col·leccions del museu, 5 euros). www.fundaciocvilacasas.com

CAN FRAMIS

Obra de la sèrie «A fior di pelle»

de l'ànima com un compendi de molts d'aquests neguits creatius.

Una de les parets de la sala d'exposicions temporals de Can Framis l'ocupa el mural de grans dimensions que agrupa aquestes cares, que apareixen també en altres obres. Són traços esquemàtics que formen una galeria bigarrada de rostres, acompanyats d'una frase que es repeteix com una guia de conducta: «Desde la libertad que otorga el hecho de no tener ningún pudor».

Pot semblar que, des del 1976 i fins a la seva mort, fa un parell d'anys, Bigas Luna no va deixar mai de dirigir pel·lícules. Però el 1986, després de rodar *Angustia*, va obrir un parèntesi de quatre anys durant el qual només va pintar. Un episodi significatiu de la seva biografia que explicita el desig mai refusat del creador d'experimentar en la tranquil·litat domèstica.

la tècnica mixta sobre tela de *Bioners* i, en un territori més reconeixible, els vídeos en que s'expressen algunes de les obsessions de Bigas Luna com és la llet materna. El dibuix, el relat i la complicitat com a constants, vitals i, sense cap mena de dubte, les *Cares*